

DOCUMENTAR 1989 (I)

Textul care urmează este un fragment al înregistrării depoziției martorului colonel Nicolae Predonescu, șef al Statului Major al Diviziei 18 mecanizate „Decebal” de la Timișoara.

Înregistrare de la *Procesul lotului Timișoara*, al celor 25 de generali, ofițeri superiori și ofițeri de la Miliție și Securitate, inculpați pentru crimele săvârșite asupra populației civile, revoltate împotriva comunismului lui Nicolae Ceaușescu, în cursul Revoluției de la Timișoara (decembrie 1989).

Fragmentul aduce noi informații, despre starea de confuzie și haos la nivelul conducerii Armatei de la Timișoara, care a precedat și apoi a cauzat **începutul masacrului** din după amiaza de 17 decembrie 1989 (Arhiva Radio Timișoara, *Fond Procesul de la Timișoara*, caseta 255).

Iulie-August (?) 1991. Audierea martorului Predonescu Nicolae. 52 de ani. Colonel, șef de Stat Major la Divizia 18 Mecanizată din Timișoara. Ordinul de înarmare a efectivului de la Timișoara s-a dat sub forma „indicativului alarmă de luptă parțială”. Are statut de „document strict secret”. Acest document s-a desfășurat la Comandamentul Diviziei în 17 decembrie, în jurul orei 17:00; iar la unele regimente chiar mai repede, începând de la ora 14:00. El se transmite codificat și... „nu poate fi dat decât din ordinul ministrului Apărării naționale...” La Comandamentul Diviziei s-a primit după ora 17:00, ofițer de serviciu era maiorul Vlăduțiu. Încă în jur de ora 14:00, comandantul Regimentului 90 Mecanizat colonelul (de fapt, maiorul) Paul Vasile a raportat ordinul primit, din ordinul ministrului, general Vasile Milea. Acest ordin presupunea că unitățile... „se pregătesc pentru îndeplinirea unei misiuni de luptă...” Acest indicativ „presupune distribuirea armamentului și a muniției aferente la toate eșaloanele... începând de la individ, în vederea îndeplinirea unei misiuni de luptă”. În data de 17 decembrie, în jurul orei 12:00 a sosit la Timișoara, trimisă de ministrul Milea, o grupă de ofițeri din cadrul Marelui Stat Major „cărui i se raportase că la Timișoara au avut loc tulburări”. Din grupa de ofițeri făceau parte colonel Radu Gheorghe, colonel Ionescu Dumitru, colonel Ardeleanu, colonel Ioniță... În jurul orei 16:00, colonelul Zeca, comandantul Diviziei a pornit spre aeroport, să primească „comisia” generalilor ce veneau de la București. După ora 16:30 „a fost atacat violent Comandamentul...” Unde este Restaurantul Militar era parcată mașina personală a martorului cu numărul 2 TM 455; a fost întoarsă invers de 4 tineri, care au aruncat pe ea benzină și i-au dat foc. În acel moment cei doi subofițeri de serviciu (plutonier-major Oneață și plutonier-major Frumosu) care aveau armament și muniție, „au

deschis foc de avertizare, au tras în sus...” Nu se primise încă indicativul alarmei de luptă... „însă ofițerii deja au început să se ducă și să-și ia armament... Atacul a fost de o factură atât de violentă... cu atâta răutate... mai interesant este pentru dumneavoastră ce era în sufletele noastre, ce psihologie aveam noi, cei care erau în Comandament și care, erau asediați...” Atacul a început prin devastarea Consignației de vizavi din piață... „zeci de indivizi, îmbrăcați destul de peștiș, destul de deochiat și cu o fizionomie... și copii erau, și de 14 ani și de 12 ani... cu haine... de blană... unul era cu casetofone, cu obiecte de lux... După aceea au dat foc... în partea opusă a Pieții Libertății: chioșcuri... la rând... le-au incendiat... Deci, atacul a venit... dinspre Primărie, de pe strada cealaltă și s-au oprit la Comenduirea Garnizoanei, au dat foc la Sala de sport... în timp ce acest plutonier-major Oneață... imediat în apropierea Punctului de control... a fost amenințat cu cuțite, cu săbii... mi-a raportat după aceea...” ... Deci, la ușa Comandamentului, ... au dat foc la mașină... la brazi... au dat foc la depozitul de hărți... prima încăpere din dreapta este depozitul cu hărți topografice; primul obiectiv la care au dat foc ăla a fost...” .., aceștia care s-au dedat la asemenea acte... erau cam grupați și aveau o fizionomie specială și o îmbrăcăminte deosebită... purtau gecă, purtau pardesie... 200-300 de oameni... înarmați cu tot felul de... este imposibil să nu fi fost organizat...!” Președintele de instanță: „Deci, ce să înțelegem, că toți... au trecut la asaltul Diviziei, sau doar câteva grupuri de huligani?... Până la urmă, concret, au încercat să pătrundă în unitate sau doar s-au rezumat să arunce cu sticlele alea?” Martorul: „Au încercat ... pentru că au bătut în ușă... și la poarta unde era Frumosu, până când au rămas urme...” Președintele de instanță: „... Dacă au bătut în ușă, asta însemna că cerea permisiunea să intre... Ce să aibă ei cu Armata?... I-ați întrebat: ce vreți voi cu noi? I-ați întrebat? ...N-ați ieșit în balcon să-i întrebați...? De ce nu s-a procedat de maniera aceasta? Că, de fapt, atunci nu aveai niciun ordin, nici să puneți pușca pe ei... Înțeleg că nu marea majoritate făceau actele alea de vandalism... că se pare că în ultima vreme cam așa se vrea, să se zică că, de fapt toată populația asta a Timișoarei s-a comportat precum vandalii... stăm așa și ne întrebăm, chiar fără motiv au aruncat ăștia cu sticlele?...” Martorul: „... mi-a raportat locotenent-colonel Gioră că în jurul orei 15 fără 10... în fața la magazinul „Bega” a fost împușcat un soldat de la Batalionul de Geniu... nu știu de cine...” Președintele de instanță: „Și apreciați dumneavoastră că treaba aceasta a cam incitat mulțimea... și atunci, hai că mergem la Divizie... cine avea arme în România?... Unitățile militare... Securitatea... soldatul zicea, că a venit împușcătura de la Garnizoană, nu din altă parte...” Martorul: „... pe la 17 fără 10 au apărut trei tancuri...care patrulau între Județeană și Divizie... și în Piața Operei... în jurul orei 10:00 ministrul Apărării... a ordonat Regimentului de Tancuri... la locotenent-colonel Vișinescu să se scoată opt tancuri, tancuri de instrucție... care nu au muniție... Și se face oficiul de transport... a dat... tancuri de luptă...” Președintele de instanță: „... Ce măsuri a ordonat generalul Gușă ?”... Martorul: „... Gușă ne-a adunat... subunitățile... unde sunt dispuse prin ordin, unde participă... deci, se va executa foc, pentru că asta a fost... foc numai de avertizare, în cel mai rău caz, foc la picioare... aceasta în situația că vor fi atacate

obiectivele militare... și aceasta numai în mod excepțional... ne-a spus să fim foarte atenți, să nu se întâmple accidente... din greșeală sau din provocare...”

Continuarea audierii martorului Predonescu Nicolae. Martorul se miră că au murit oameni la Podul Decebal... „Mie nu mi s-a raportat așa ceva.”... „Generalul Gușă era legat prin telefonul special de Consiliul Județean. Eu n-am ascultat nicio convorbire...” Martorul, șef al Statului Major al Diviziei, se exprimă lamentabil despre însușirea și transmiterea misiunii, din seara de 16, primite de la Minister [observație M. Milin]: „Ordinul a fost deci să executăm patrulare... Scopul acestei patrulări era, bineînțeles, că dacă sunt persoane turbulente, care înainte degradaseră din oraș... să ajutăm organului de ordine, probabil, dacă existau în zonă, să îi ia de acolo; și să se termine cu situația aceasta. ... Eu nu știam ce trebuie să facem... în oraș.” Au fost trimise zece patrulare a câte 10 oameni, ... „aveau arme, dar fără muniție.” ... „...știu că maiorul Roman, care era atunci comandant de batalion la Regimentul 32, a fost atacat... în timp ce defila, de către turbulenți, pe stradă; și a fost chiar pus în pericol... drapelul de luptă al regimentului... în unele efective de militari s-a aruncat cu pietre... s-au adus injurii...” Un inculpat: „... În jur de 13:00-13:30 s-a ordonat, de la Cabinetul generalului Milea, să se intervină cu militari la Comitetul județean de partid... [Martorul] a primit ordin să se ocupe de dizlocarea, deplasarea și intrarea în dispozitiv a Regimentului de tancuri...” Președintele de instanță: „S-a executat foc de pe tancuri?”... Martorul: N-am executat... muniție de infanterie nu a avut niciun tanc; muniție pentru tancuri... 43 de proiectile au avut cele 6 tancuri, 5 care au fost izolate la Giroc [de fapt, în intersecția Calea Girocului-strada Lidia, n.n.] și ăla care a scăpat... Alea au avut numai muniție de tanc; ... Au fost scoase cele opt tancuri la ordinul ministrului, care a dat personal comandantului de regiment și l-a retransmis locțiitorului tehnic, locotenent-colonel Vișinescu... acestea au fost... cele trei tancuri care au venit în data de 17 și prin fața Comandamentului. Din cele opt...” Ulterior „s-a dat ordin să se mai scoată încă 6 tancuri”. Acestea au fost... cu muniție de „război” pentru tun... și acestea au fost blocate în Calea Girocului ... în 17 în jurul orei 17:00. Martorul: „Pentru deblocarea acestor tancuri au fost trimiși militari sub comanda colonelului Paul Vasile. Din câte cunosc eu, nu s-a făcut uz de armă... Probabil s-a tras foc de avertizare.” Martorul neagă orice implicare a oamenilor din subordinea sa în represiunea din Piața Libertății. A văzut niște parașutiști... „dar nu mai știu precis data”. Nu știe nici despre informațiile transmise de la elicoptere... „acum aud...” Replica președintelui de instanță: „...Mă faceți să râd, om bătrân ce sunt.”

„Caseta 255

Iulie-August (?) 1991. Audierea martorului Predonescu Nicolae.

P.C.(Președintele completului de judecată – n. n.): — Și ce funcție îndeplineați...

Martor (Predonescu Nicolae): — În luna decembrie 1989...?

P.C.: — Da

Martor (Predonescu Nicolae): — Eram colonel.

P.C.: — *Da.*

Martor (Predonescu Nicolae): — Eram ofițer 1, la Șeful de Stat Major al Diviziei 18 Mecanizate „Decebal” și făceam, prin cumul, funcția de Șef de Stat Major al Diviziei...

P.C.: — *Da. „În decembrie 1989 aveam același grad de colonel și giram funcția de Șef de Stat Major la Divizia 18 Mecanizată Timișoara.” Bun. Spuneți-ne și nouă, dacă s-a dat vreun ordin și de către cine? Când? Ziua și ora de înarmare a efectivelor militare de la Timișoara?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Da, domnule președinte, în jurul ...de fapt, acest ordin a apărut sub forma...indicativului „alarmă de luptă parțială”...care este un indicativ militar. El susține la noi... are un statut de document „strict secret”, deci a trebuit să desfacem acest indicativ la Comandamentul Diviziei, în jurul orei 17:00, iar la celelalte, la o parte din unitățile Diviziei, la unele regimente chiar mai repede, începând de la ora 14:00. Raportez că acest indicativ se primește prin mijloacele specializate de anunțare, care există la fiecare Regiment mecanizat, și la alte unități....

P.C.: — *Se transmite codificat...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Da, se transmite codificat...

P.C.: — *Bun. Și din ordinul cui ?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Bineînțeles că el nu poate fi dat decât din ordinul ministrului Apărării Naționale.....

P.C.: — *Bun. Și asta în data de 17, la orele...?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Asta în data de 17 s-a... deci la unele unități mie mi-a raportat comandantul Regimentului 90 Mecanizat, în jurul orei 14:00, dar la Comandamentul Diviziei, s-a primit după ora 17:00, îmi amintesc era ofițer de serviciu pe Comandament era maiorul Vlăduțiu, un ofițer de cazarmă, din câte îmi aduc eu aminte.

P.C.: — *17:30 nu?*

Martor (Predonescu Nicolae): — 17:30.

P.C.: — *„ În data de 17 decembrie 1989, în jurul orei 14:00, comandantul Regimentului 90 Mecanizat... ”Cine era ?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Era colonelul Paul Vasile.

P.C.: — *Colonelul Paul Vasile... Tot colonel era și atunci ?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, era locotenent-colonel... da, deci locotenent-colonel ...

P.C.: — *„...locotenent colonel Paul Vasile mi-a raportat că, din ordinul ministrului Apărării Naționale, generalul Vasile Milea...”*

Martor (Predonescu Nicolae): — Executa indicativ de „alarmă de luptă parțială”!

P.C.: — *„Execută indicativul, «alarmă de luptă parțială» ce presupune printre altele...”*

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel, acest indicativ presupune

deci, că unitățile cu statut de pace, existente la pace se pregătesc pentru îndeplinirea unei misiuni de luptă, aceasta înseamnă că, la nivelul companiei și chiar în subunitățile ...înțelegând că la companie și chiar la om primește muniția om-piesa, pentru toate categoriile de armament...

P.C.: — „Acest indicativ presupune distribuirea armamentului și a muniției aferente la toate eșaloanele, formațiile militare... formațiunile militare, începând de la individ, în vederea îndeplinirii unei misiuni de luptă. Același indicativ de „alarmă de luptă parțială” a fost primit de la Marele Stat Major...” Da?

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — „...La Comandamentul Diviziei 18 Timișoara, în aceeași zi, pe la orele 17:30...”

Martor (Predonescu Nicolae): — 17:30, ofițer de serviciu, așa cum am raportat, maiorul Vlăduțiu.

P.C.: — „...Ofițer de serviciu fiind maiorul Vlăduțiu. În consecință, toate unitățile subordonate Diviziei.” Da?

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel... indicativul putea fi transmis separat, la fiecare regiment, la Comandament. Separat după... deci mie mi-a raportat ... Eu atâta... deci Regimentul 90, celelalte regimente....

P.C.: — Nu, când s-a primit la Divizie....

Martor (Predonescu Nicolae): — Pentru Comandament am primit.

P.C.: — Numai pentru Comandament ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Pentru că numai așa mă gândesc eu că s-a, deci s-a dat succesiv, se poate, exista și această formă .. unitățile .. unele mari unități pot fi alarmate succesiv, după nevoie....

P.C.: — Păi da, dar se pare că...

Martor (Predonescu Nicolae): — Bineînțeles,... după ce s-a primit, ...după ce s-a primit la Comandamentul Diviziei, el a fost transmis la celelalte unități.

P.C.: — Păi, asta vroiam să zic.

Martor (Predonescu Nicolae): — Da...da, au primit același indicativ...

P.C.: — Procedând în consecință...

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — În conformitate cu planurile existente....

Martor (Predonescu Nicolae): — Planurile existente la unități...

P.C.: — La unitățile respective.

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Când a apărut generalul Gușă la Timișoara?

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel.... v-aș ruga, dacă este posibil, pentru că apariția generalului Gușă la Comandamentul Diviziei a fost precedată de un episod pe care vreau neapărat să-l aduc în discuție, să-l prezint în fața dumneavoastră, să-mi permiteți să prezint acest... este vorba de episodul din Piața Libertății, de la ora 16:30, când am fost atacat cu violență... și aș vrea să vă raportez... deci, măsurile care au fost luate; pentru că în acel moment eu eram în

Comandament cu un grup de ofițeri, cu care am venit să-i raportez. Comandantul Diviziei era la Aeroport. Plecase de la ora 16:00, tocmai în scopul îndeplinirii acestei misiuni, de a primi pe generalul Gușă, de fapt un grup de generali din conducerea superioară, pentru misiuni pe care le cunosc, adică le-am... le-am dedus ulterior, dar atunci, la ora aceea nu cunoșteam, deci dacă îmi permiteți să...

P.C.: — Bine, dar înainte de aceasta, ia spuneți-ne, ați stat de vorbă cu comandantul Regimentului ăsta 90 Mecanizat?

Martor (Predonescu Nicolae): -Da, deci m-ați întrebat, vă răspund la întrebare, la ce oră a venit generalul Gușe...

P.C.: — Nu, nu, nu v-a raportat sau a primit indicative de alarmă de luptă parțială, da?

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Și altceva?

Martor (Predonescu Nicolae): — Atât...mie nu mi-a raportat, pentru că ...a fost întâmplător...am vorbit la telefon și am primit ... și mi-a raportat.... am primit indicativul alarma de muniție, eu nu am primit, deci el primise indicativul...

P.C.: — Deci s-a aflat în poziție de așteptare, da?

Martor (Predonescu Nicolae): — Da, sigur că da ....

P.C.: — Dar nu știa ce trebuia să facă mai departe ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi... nu știa, sigur... trebuia să ai primit... indicativul presupune o pregătire prealabilă a subunității, a tehnicii, a personalului... dar trebuie să primești și misiunea....

P.C.: — Asta, păi asta vroiam să știu, sigur că da ...n-a primit ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Adică... eu nu știu...nu mi-a raportat....n-a primit nici o misiune.

P.C.: — „Locotenent-colonel Paul Vasile nu ne-a raportat că ar fi primit și vreo misiune de luptă.” Asa...haideți cu generalul Gușe și revenim la...

Martor (Predonescu Nicolae): — Am înțeles. În legătură cu generalul Gușe. Generalul Gușe a apărut...deci, după ce s-a consumat episodul din Piața Libertății, deci cu atacul acesta violent al Comandamentului, la aproximativ 20 de minute, aceasta era în jurul orei 17:00, s-au prezentat în Comandament generalul Gușă și generalul Chițac...nu mai rețin dacă mai erau și alte persoane... dar pe dânsii precis.....

P.C.: — Parcă a apărut și generalul Stănculescu atunci....

Martor (Predonescu Nicolae): — Generalul Stănculescu...

P.C.: — Da.

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, domnule colonel, nu l-am văzut pe generalul Stănculescu în Comandamentul Diviziei, în data de 17 la ora 17:00 erau în schimb o grupă operațională, un grup de ofițeri de la Marele Stat Major, care sosiseră în jurul orei 12:00 și ea-i avea în componență. Deci, un număr de ofițeri printre care domnul, actualul general Gheorghe Radu. Așa. Colonelul Ardeleanu, colonelul Ionescu Dumitru și mai mulți, deci, un grup de ofițeri pe care nu-i cunoșteam, de la

Marele Stat Major. Dânșii, în jurul orei 12:00, în data de 17 ...

P.C.: — Nu mai devreme?

Martor (Predonescu Nicolae): — În jurul orei 12:00, rețin.

P.C.: — Așa. Și pentru ce veniseră?

Martor (Predonescu Nicolae): — Dumnealor veniseră din ordinul ministrului Apărării Naționale pentru că, probabil, a fost sesizată conducerea ministerului, că sunt ceva probleme de nu știu ce ordin la Timișoara și au primit misiunea să vină, să ia legătură cu comandantul Diviziei, lucru pe care l-a și făcut colonelul Popa. Așa... deci, este vorba de această comisie de la 12...

P.C.: — Păi, de ea e vorba .

Martor (Predonescu Nicolae): — Așa...și alte amănunte eu nu cunosc, pentru că din momentul când am venit, vă raportează că noi am și schimbat...deci, din locul unde era comandantul a trebuit să plecăm în alt birou și i-am lăsat; fiind vorba de niște persoane deosebite din Marele Stat Major ...

P.C.: — „În data de 17 decembrie, în jurul orei 12:00, a venit o grupă de ofițeri din cadrul Marele Stat Major, trimisă de ministrul Apărării Naționale, căruia i se raportase că la Timișoara au avut loc tulburări. Printre membrii acestei grupe s-au aflat: colonel Radu Gheorghe, colonel Ionescu Dumitru, colonelul Ardeleanu, colonelul Ioniță , în prezent amândoi generali, și alții. Concret nu știu ce misiune aveau de îndeplinit acești ofițeri din Marele Stat Major.” Haideți să ajungem la episodul acela. Despre ce e vorba, domnule colonel?

Martor (Predonescu Nicolae): — Așa cum vă raportam, în jurul orei 16:00, colonelul Zeca, care era înlocuitorul comandantului Diviziei, nici el nu era comandant, era de fapt șeful de Stat Major, iar eu ofițer 1 și duceam funcția prin cumul de șef de Stat Major, a vorbit în prealabil cu ministrul, nu știu când, însă mi-a spus că trebuie să meargă la Aeroport, să primească o comisie deosebită. Deci, la ora 16:00 a plecat din Comandament și vă raportează, după aproximativ 30-40 de minute, s-a petrecut un episod, așa spune „apocaliptic” acolo, în fața Comandamentului, unde practic în Comandament existau un număr de circa ...deci...grupa asta care venise de la ministru, oamenii pe care i-am raportat că erau mai mulți, iar din Comandamentul Armatei, din Comandamentul Diviziei, deci eram eu, era locotenent colonel Rogin, era locotenent colonel Bejan, căpitanul Bital, căpitanul Diaconu... asta era o femeie, era personalul civil Dobos, deci persoane care erau în Comandament acolo la acea oră, vă raportează că forțele de care dispuneam practic la acea oră, erau cele două santinele, una la Comandamentul de Garnizoană care-i clădirea de vizavi și una care era chiar în Comandamentul Marii Unități, văzând deci, că există un aflus mare de populație dinspre...dinspre Consiliul Județean, deci, chiar pe strada care vine spre Comandament...am dat ordin celor două santinele...eu le-am dat ordin, să intre în Comandament... și le-am plasat la fereastra de sus din... este o fereastră acolo, chiar în holul comandantului, o terasă, un balcon, unde le-am dat ordin să stea acolo, să aștepte. În plus, am telefonat ofițerului de serviciu pe punctul control, era plutonierul major Frumosu. De asemenea la punctul de control unde-i parcul de mașini la Comandament... mi-aduc aminte... era plutonierul major

Oneață, care era în serviciu și, bineînțeles că aveau armament și muniție și le-am ordonat să închidă porțile. Și să nu facă uz de armă, orice s-ar întâmplă. Vă raportează, domnule colonel, că după ora 16:30, nu mai îmi amintesc cu precizie, a fost atacat violent Comandamentul, aceasta însemnând că inițial latura de sud, sud-vest... unde deci,... Restaurantul militar... poarta noastră, chiar în fața Comandamentului era mașina mea personală 2 TM 455... care a fost întoarsă... deci invers de către patru tineri, să le spun așa. Dar numai tineri nu puteau fi aceștia... au aruncat benzină pe ea și i-au dat foc. În momentul acela militarii...deci, cei doi militari au deschis foc de avertizare, au tras în sus ... Eu vă raportează că ei nu aveau muniție, pentru că erau numai în...deci, erau santinele...aveau cinci cartușe și cinci cartușe de rezervă, iar în Comandament nu dădusem ordin și nu promisem indicativul alarmei de luptă... însă ofițerii deja au început să se ducă și să-și ia armament. Că nu aveam armament, nu aveam pistol, nu aveam nimic... Eram... iar domnii care au venit de la Marele Stat Major până la sfârșit... dâșii nici nu au avut armament și muniție... dâșii nu au avut nimic, va raportează. Atacul a fost, a fost de o factură atât de violentă, că îmi este foarte greu să vă fac să înțelegeți, deci, nu am atâta talent descriptiv, dar, interesant și mai interesant este pentru dumneavoastră, ce era în sufletele noastre, ce psihologie aveam noi, cei care eram în Comandament și care eram asediați de o manieră... Care nu am... nu am citit nici în cărți, de atâta violență și cu atâta răutate... cu atâta răutate... Cei doi militari au... au executat foc, le-am dat ordin personal... m-am exprimat chiar așa...

P.C.: — Începeți să descrieți puțin atacul ăsta, să mai vedem.

Martor (Predonescu Nicolae): — Da...chiar asta vroiam să fac domnule colonel...ce-am văzut pentru că am fost chiar...au început atacul prin...prin devastarea Consignației...zeci de indivizi îmbrăcați destul de peștriș destul de deocheat și cu o fizionomie... Pentru că eu i-am văzut de-aproape. Și copiii erau, și de 14 ani, și de 12 ani... cu haine de... de blană. Unul era cu casetofoane, cu obiecte de lux ... pentru că era Consignația. După aceea au dat foc la tot ce s-a numit... ce s-a numit anexa, în partea opusă a Pieții Libertății: chioșcuri... erau la rând... mi-aduc aminte, le-au incendiat. Au început... deci, atacul a venit din... deci, dinspre Primărie, de pe strada cealaltă și s-au oprit la Comenduirea Garnizoanei, au dat foc la Sala de sport și, întâmplător, cu două luni înainte mutasem armamentul stoc al Comandamentului într-o magazie... inițial a fost o magazie de echipament și am bagat tot armamentul stoc de infanterie al Diviziei. I-a dat foc... în timp ce acest plutonier major Oneață... care s-a... Ușa se închide. Se închidea acolo, deci, nu la intrare dar imediat în apropierea Punctului de control... a fost amenințat cu cuțite, cu săbii... cu tot felul, mi-a raportat după aceea... însă nu... Deci, tot felul de obiecte din astea artizanale, pentru a inspira teama și teroarea ...

P.C.: — Da, câți erau care făceau așa ceva?

Martor (Predonescu Nicolae): — Dacă... să vă raportează... eu cred că era vorba de 5, 6, 7, 800 de oameni, poate chiar 1000 ...

P.C.: — Toți erau înarmați cu așa ceva ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu erau toți înarmați. Nu erau...vă

dați seama că...Însă cei care erau în apropierea Comandamentului, deci, la ușa Comandamentului, care au dat foc la mașină...care au dat foc la brazi...au dat foc la depozitul de hărți, care de la intrare...primul...prima încăpere din dreapta e depozitul...cu hărți topografice; primul obiectiv la care au dat foc ăla a fost ...deci, la hărți. După, aceasta, domnule colonel...

P.C.: — Câți au fost ăștia? De fapt, aceia erau cei care i-au văzut...

Martor (Predonescu Nicolae): — Ordonăți!

P.C.: — Câți au fost?... dintre cei 800-1000 de inși?

Martor (Predonescu Nicolae): — Câți au fost cei care ...?

P.C.: — S-au dedat la astfel de acte ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu vă raportez că aceștia care s-au dedat la asemenea de acte...de acte erau cam grupați și aveau o fizionomie specială, și o îmbrăcăminte deosebită... Purtau gecă, purtau pardesie. Nu v-am enumerat, pentru că nu mi-ați permis să încep cu așa... Cu ce aveam... Deci, la ora 08:00 și 20:00 eu am fost... mi s-a dat telefon, am fost înștiințat, m-am îmbrăcat și m-am urcat în mașina personală...la Bega, dacă știți...

P.C.: — Răspundeți la întrebări, deci, câți au fost din cei 800-1 000 de inși care s-au dedat la astfel de acte?

Martor (Predonescu Nicolae): — 2-300 de oameni..

P.C.: — 2-300.

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Înarmați cu ciomege, cu topoare...?

Martor (Predonescu Nicolae): — Înarmați cu tot felul de...

P.C.: — Păi, și ce avea cu Comenduirea de Garnizoana?

Martor (Predonescu Nicolae): — Asta ne întrebam și noi, domnule... ne-am... asta a fost și reacția noastră firească ..

P.C.: — Așa...

Martor (Predonescu Nicolae): — Și vizavi de treaba aceasta, ei au văzut acolo că erau cele două santinele cu sticle, cu pietre cu tot felul de obiecte... În... în soldați...

P.C.: — Câți soldați erau? Doi...am înțeles

Martor (Predonescu Nicolae): — Doi soldați, atât... Doi soldați. Probabil că au avut în intenție să intre în Comandament ...și să aibă ...

P.C.: — Au venit așa hotărâți la atac?

Martor (Predonescu Nicolae): — Hotărâți să aibă o discuție cu noi ...

P.C.: — Păi, stați, că-i una discuția și alta-i atacul. ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi da, o discuție de maniera asta... care...

P.C.: — Păi asta nu mai e discuție ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Din cauza asta, mă gândesc că treaba aceasta ...

P.C.: — Stați ușor așa... Haideți să o luăm metodic. Dacă ne relațați la modul ăsta, chiar că ajungem să credem că acolo a fost ceva organizat...

Martor (Predonescu Nicolae): — A fost ceva organiz... este imposibil să nu fi fost organizat, domnule colonel! Este exclus!

P.C.: — *Păi, dacă ar fi fost organizat, veneau cu topoare și cu bețe? Și atacau întâi Consignația? Ce părere aveți dumneavoastră, ca militar. Așa... de carieră ?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule...

P.C.: — *Sau...*

Martor (Predonescu Nicolae): — N-am nici o părere .....

P.C.: — *Păi nu, că trebuie să aveți, că sunteți cu studii militare ...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — *Dacă e ceva organizat, asta presupune o pregătire prealabilă, un plan cel puțin.*

Martor (Predonescu Nicolae): — Probabil că asta era acțiunea lor ...

P.C.: — *Procurarea unor mijloace adecvate...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Da, am înțeles.

P.C.: — *Pentru atingerea scopului propus și așa mai departe ...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Acestea erau mijloacele lor, la ora respectivă...

P.C.: — *Păi, mai devreme n-ați vorbit de copii de 13-14 ani? Am înțeles de la dumneavoastră căăștia spărgeau,ăștia furau. Acuma îmi vorbiți de niște tipi cu gecii, care au incendiat ...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Cei care au dat foc la mașini...

P.C.: — *V-am întrebat, dacă toți erau înarmați? Ați spus că nu. Câți? 2-300 i-ați văzut?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Dacă i-am văzut înarmați?

P.C.: — *Da.*

Martor (Predonescu Nicolae): — Da, domnule colonel ...

P.C.: — *Câți ați văzut?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi...pot să vă raportez...În momentul ăla, în primul rând că mi-era groază. Eu am interzis, vă raportez.

P.C.: — *Nu neg că nu v-a fost groază... Dumneavoastră răspundeți la întrebare: i-ați văzut...? I-ați văzut sau nu i-ați văzut ?Una și cu una fac două ...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, cum să nu-i văd, i-am văzut, domnule colonel...

P.C.: — *Câți ați văzut, domule, înarmați? Cu ce erau, cum arătau, ce vârstă aveau? Ce păreau a fi? Să ne edificăm odată pentru totdeauna... ca toată lumea....*

Martor (Predonescu Nicolae): — Erau de toate vârstele, domnule colonel, v-am raportat, de la copii și până la cei care mi-au întors mașina. Erau de 20-22 de ani, erau oameni în toată firea cei care au dat foc la brazi... și la... care au acționat... și acolo, la colțul Restaurantului. De asemeni, oamenii...

P.C.: — *Bun. Deci patru, cinci să vă fi răsturnat mașina. Cinci, zece să fi dat foc la chioșcul acela. Presupun că nu erau aceiași, sau erau aceiași?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, nu, nu... Categoric nu erau aceiași.

P.C.: — *Nu erau aceiași... Încă cinci, zece să atace porțile, da?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Mă rog, să zicem 50 de inși ...

P.C.: — 50. Ce făceau restul de puhoi ?...Până la mie ce făceau?

Martor (Predonescu Nicolae): — Restul strigau... vă raportează... deci, ieșeau și mergeau către... v-am raportat câteva spargerii, deci, magazinele... și cu prada cu ce luau... mergeau...și...

P.C.: — Păi, cât puteau să prade? Câți puteau intra în Consignația aia? Că am intrat și eu în Consignația ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Zece-cincisprezece ...

P.C.: — E un magazinaș nici cât sala asta ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Zece-cincisprezece inși, domnule colonel...

P.C.: — Zece-cincisprezece. Dar până la 1000?

Martor (Predonescu Nicolae): — Restul... mai erau și alte magazine... Eu vă raportează ce am văzut, domnule colonel...

P.C.: — Păi așa, da...

Martor (Predonescu Nicolae): — Ce-am văzut din...

P.C.: — Dar dumneavoastră raportați așa... într-un fel anume... Din ce mi-ați relatat până acuma, lăsați loc să se înțeleagă că toți 800-1000 au luat cu asalt Divizia.

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu...

P.C.: — Eu așa am înțeles. Păi, dacă vrem să spunem adevărul, atunci să-l spunem!

Martor (Predonescu Nicolae): — Exact...

P.C.: — Așa cum este el, nud...Lăsați-ne pe noi să discernem! După aceea să-l apreciem !

Martor (Predonescu Nicolae): — Da, domnule ...

P.C.: — Așa...deci, ce să înțelegem, că toți 1000 au trecut la asaltul Diviziei sau doar câteva grupuri de huligani?

Martor (Predonescu Nicolae): — Exact...

P.C.: — Așa...și restul striga... Ce striga?

Martor (Predonescu Nicolae): — Nici nu...nu...nu... îmi amintesc. În orice caz, lozinci din acestea de libertate, de căldură, de Ceaușescu... probleme din acestea... de... la timpul potrivit ...

P.C.: — Până la urmă, concret, au încercat să pătrundă în unitate sau doar s-au rezumat să arunce cu sticlele alea ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Au încercat domnule colonel, pentru că au bătut în ușă și la poarta Comandamentului Diviziei...și la poarta unde era Frumosu, până când au rămas urme acolo...

P.C.: — Bun, dar ce vroiau de fapt? Ce vroiau? Dacă au bătut în ușă, asta înseamnă că cerea permisiunea să intre. Dacă bați în ușă, asta înseamnă că ceri permisiunea, nu mai ceri altceva

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule președinte, eu nu cred că ei veneau să aibă o discuție cu noi .

P.C.: — Dar ce să aibă ei cu Armata, domnule?

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, la asta ne-am gândit ....

P.C.: — I-ați întrebat: ce vreți voi cu noi? I-ați întrebat?

Martor (Predonescu Nicolae): — Dar am dat de vreunul din aceștia ?...

P.C.: — În balcon. N-ați ieșit în balcon să-i întrebați: ce aveți, oameni buni, cu noi? De ce nu s-a procedat de maniera aceasta? Că, de fapt, atunci nu aveți nici un ordin, nici să puneți pușca pe ei, nici să...nu faceți nimic altceva...

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu. Bineînțeles...

P.C.: — Nu..?

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu

P.C.: — Și atunci?... Și atunci?... De fapt, v-ați dat seama ...înțeleg că nu marea majoritate făceau actele alea de vandalism... Și-atunci de ce să fi confundat minoritatea asta cu majoritatea? Ne întrebam, că se pare că în ultima vreme cam așa se vrea, să se zică că, de fapt, toată populația asta a Timișoarei s-a comportat precum vandalii ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, e o exagerare...

P.C.: — E o exagerare... Păi, iertați-mă, dacă consemnam așa, mecanic, ce mi-ați spus, cam asta rezultă

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu m-am referit la acest episod. Ce am văzut... nu am numărat, nu am stat...

P.C.: — Dar stăm așa și ne întrebăm, chiar fără motiv au aruncat ăștia cu sticlele?Nu s-o fi întâmplat nimica înainte de a arunca cu sticlele? Cinstit. Iese fum, dacă nu se face foc?

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel, mi-a raportat locotenentul colonel Gioară că în jurul orei 15:00 fără 10...

P.C.: — Așa...

Martor (Predonescu Nicolae): — La Bega, în fața hotelului Bega a fost împușcat un soldat de la Batalionul de Geniu ...

P.C.: — Așa. Împușcat de cine?

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, nu știu de cine. De unde să știu? Asta mi-a raportat, deci, asta înseamnă că ....

P.C.: — Și legați împușcătura asta de nemulțumirea oamenilor sau cum i-au incitat pe cei care au ieșit în stradă ?..

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, probabil...deci, exista o motivație. Știu eu, pe lângă toate treburile astea legate de episodul care s-a întâmplat acolo

P.C.: — Deci, să înțeleg că la Bega, la Continental erau mulți oameni adunați.....

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Care strigau, ce strigau ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu nu știu, că nu am fost acolo, v-am raportat...

P.C.: — Și că pe la 15:30, un soldat a fost împușcat. Nu se știe de ce. ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Și apreciați dumneavoastră că treaba această a cam incitat mulțimea... și atunci, hai că mergem la Divizie sau cum? Nu înțeleg. Așa să fie? Așa vă explicați puhoiul ăsta de oameni care au venit la Divizie acolo...?

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu v-am raportat exact. Exact ceea ce ...

P.C.: — Păi nu...nu...nu, păi, nu... Știu și eu că dumneavoastră sunteți șef de Stat Major, nu stau de vorbă cu un om nepregătit... Iertați-mă, sunteți șef de Stat Major, deci, comandant ...Și, că să ajungi șef de Stat Major trebuie să ai o pregătire, să demonstrezi capacitate, competența...nu? Experiența și în ale milităriei, și în ale vieții... Nu oricine ajunge șef de Stat Major... Că atunci chiar că n-ar...nu? ...Haideți să le legăm pe toate unele de altele, să vedem, să putem trage o concluzie logică, firească...

Martor (Predonescu Nicolae): — Deci, domnule colonel... părerea, concluzia care o trag eu este că Armata a fost provocată încă din jurul orei 15:00 prin împușcarea aceluși soldat; deci, există o premisă ....

P.C.: — Provocată de cine?

Martor (Predonescu Nicolae): — La... Da de unde să... trag o asemenea concluzie? Nu am nici o dată. Deci, provocarea...

P.C.: — Păi, cine avea arme în România? Și în Timișoara implicit...?

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, aveau arme... Cine? Deci unitățile militare din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne... nu? ...Securitatea...

P.C.: — Circulau armele astea pe străzi așa...?

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu nu cred ...

P.C.: — Nu?...Existau în magazine să le poți procura...?

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, nu.

P.C.: — Nu?

Martor (Predonescu Nicolae): — Ar fi putut să fie luat în act... în... indivizi de pe stradă să fi luat armamentul cuiva care era acolo și să fi împușcat soldatul. Numai așa îmi explic. Dar cert este că este o provocare la adresa ...

P.C.: — Păi, soldatul zicea, că a venit împușcătura de la Garnizoană, nu din altă parte, că am stat de vorbă cu soldatul. N-a murit soldatul, așa-i?

Martor (Predonescu Nicolae): -N-a... păi, da...

P.C.: — N-a murit.

Martor (Predonescu Nicolae): — Mi-a raportat că e rănit ...

P.C.: — Că e rănit... Haideți să conchidem! Deci, au apărut oamenii aceștia...

Martor (Predonescu Nicolae): — Da...

P.C.: — Probabil incitați de acea împușcătură ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Probabil ...

P.C.: — Unii au trecut la... spargerea și devastarea magazinului de Consignație, da? Alții v-au răsturnat mașina, alții au incendiat...

Martor (Predonescu Nicolae): — Incendiat...

P.C.: — Chioșcul ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Comenduirea Garnizoanei, chioșcul...

P.C.: — Au aruncat cu sticle incendiere la Comenduirea de Garnizoană. Cele două santinele au făcut uz de armă, trăgând focuri de avertisment... Majoritatea striga ce striga...

Martor (Predonescu Nicolae): — Așa este...

P.C.: — Bun. Păi, înțeleg că nu majoritatea a încercat să pătrundă cu forța în Divizia asta. E adevărat?

Martor (Predonescu Nicolae): — O parte... că am...

P.C.: — Cei câțiva indivizi...

Martor (Predonescu Nicolae): — Am stabilit și am spus...

P.C.: — Păi și atunci putem să vorbim de Apocalipsă ?...

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, da, eu vă raportează...

P.C.: — Iertați-mă, când e vorba de Apocalipsă, înseamnă așa...ceva cu totul și cu totul ieșit din comun, din normal ....

Martor (Predonescu Nicolae): — Pentru noi a fost...

P.C.: — Nu din normal, ceva de nestăpânit...

Martor (Predonescu Nicolae): — Pentru noi a fost ...

P.C.: — Ce scapă forțelor omului ....

Martor (Predonescu Nicolae): — Pentru noi a fost foarte... foarte... A fost deosebit acest moment... și m-a impresionat, n-am văzut...

P.C.: — Adică v-a impresionat ? Sunt convins că v-a impresionat ... „În jurul orei 16:00 din 17 decembrie 1989, locotenent colonel Zeca Constantin, care asigura comanda Diviziei, mi-a comunicat că pleacă la Aeroport, întrucât trebuie să-l întâmpine pe generalul Gușă care urmează să sosească în Timișoara împreună și cu alți ofițeri. După plecarea acestuia, aproximativ în jurul orei 16:40, în Piața Libertății unde se afla sediul Diviziei...”

Martor (Predonescu Nicolae): — Comandamentul Diviziei ...

P.C.: — „Unde...unde se află Comandamentul Diviziei 18 Mecanizate și sediul Comandurii de Garnizoană ....Comandurii de Garnizoană ...a apărut un puhoi de oameni, în jur de 800-1000... de persoane de diferite vârste și profesii, de la copii de 13-14 ani, până la oameni 40-50 de ani...”

Da? „...marea majoritate scandau : „Libertate”, „Jos Ceaușescu!” Câțiva indivizi însă, organizați în grupuri de câte 3-4 ..., să fi fost în total vreo 40-50, s-au dedat la acte de vandalism; în sensul că au spart magazinul Consignația și au sustras diferite mărfuri de acolo, au incendiat chioșcul de ziare din Piața Libertății, au răsturnat și incendiat autoturismul meu ce-l aveam parcat în fața unității... au aruncat cu sticle incendiere înspre Comenduirea de Garnizoană. Cele două santinele, militari în termen, din ordinul meu au tras focuri de armă în sus... pentru intimidare... câțiva au încercat să intre și în sediul Diviziei... este adevărat, fără a folosi forța. Țin să menționez că ulterior am aflat că acel puhoi de oameni venise dinspre magazinul Bega, unde se făcuse uz de armă; nu se știe de cine, împrejurare în care un soldat care era la măsuri de ordine a fost rănit, bănuiesc că această împușcătură a incitat mulțimea care se adunase acolo și a determinat-o să se îndrepte spre sediul Diviziei 18 Mecanizate.”Ați

raportat cuiva aceasta situație ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Cui?

Martor (Predonescu Nicolae): — A, imediat. Deci, faza s-a consumat în jurul orei 17:00... V-am raportat că a venit generalul. Deci, treaba această am raportat-o, am avut o discuție telefonică, înainte, cu colonelul Zeca. Înainte să vină în Comandament și m-a întrebat care e situația: problemele care au apărut și în presă și foarte așa... fără obiect... și fără lipsa de... Deci, neadevărat, că am discutat cu generalul Gușă la telefon... eu am vorbit cu Zeca, m-a întrebat care e situația în Comandament, i-am raportat că e foarte urât... Comandamentul a fost atacat și dacă doriți să ajungeți la Comandament, ar fi bine să folosiți un mijloc special, un transportor, ceva să vă deplasați la... Aceasta a fost toată discuția, pentru că a apărut în presă, am citit și eu, că mi s-a dat ordin să învățesc turelele la tancuri prin piață acolo, nu știu despre ce tancuri e vorba și alte asemenea improvizații care nu au nicio... Nu este adevărat!

P.C.: — Păi, stați, deci, când a apărut generalul Gușe, pe la orele 17:00 ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Mai era...era piață plină?

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu mai era nimeni.

P.C.: — Nu mai era nimeni.

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu mai era.

P.C.: — Nu mai era. Deci, înțeleg că fuseseră împrăstiați oamenii...

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — De cine ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu fuseseră împrăstiați. Se duseră, dar pe la 17 fără 10, au apărut trei tancuri, vă raportează..

P.C.: -Trei?

Martor (Predonescu Nicolae): — Trei tancuri ...

P.C.: — Tancuri...

Martor (Predonescu Nicolae): — Da. Au apărut trei tancuri care au fost plasate, deci, la sediul Consiliului Județean și... care au trecut, deci... prin fața Comandamentului și s-au dus către ...

P.C.: — Deci, patrulau între Județeană și Divizie ....

Martor (Predonescu Nicolae): — Și s-au dus la ...în Piața Operei ....

P.C.: — Din ordinul cui? Cine l-a executat?

Martor (Predonescu Nicolae): — Vă raportează că tancurile au fost...deci...în data de 17, în jurul orei 10:00 sau 11:00, cunosc că ministrul Apărării, personal, a ordonat comandantului Regimentului de Tancuri și la locțiitorul tehnic, la locotenentul colonel Vișinescu să se scoată opt tancuri, tancuri de instrucție; statutul acestor tancuri de instrucție... sunt tancuri care nu au pe ele tehnică, deci nu au muniție și, sunt numai tancuri...deci, care merg. Și se face oficiul de transport, tancurile de instrucție ...noi aveam la Regiment... respectiv, care a dat tancurile și tancuri de luptă ...

P.C.: — Deci, să înțeleg că prin apariția tancurilor, mulțimea a părăsit piața?

Martor (Predonescu Nicolae): — Odată cu tancurile și puțin mai înainte... dar, oricum, la apariția tancurilor s-a degajat...că sunt și tancurile așa ...în situație, așa cum am văzut. Deci, când au trecut două tancuri și ele au fost atacate - dacă pot să spun așa -, am văzut și copii care s-au urcat pe transmisie în spate la un tanc și, n-am văzut ce s-a întâmplat în continuare, pentru că s-au deplasat împreună cu el, dar probabil în intenția de a imobiliza mașina respectivă ...

P.C.: — În jurul orei ... Deci, militari n-au fost puși? Păi, se pare că au ieșit și militari care i-au împins pe oamenii ăștia ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu am văzut, domnule colonel...

P.C.: — Nu?

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu.

P.C.: — Păi, am stat de vorbă cu militarii care au făcut parte din cordon ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, or fi fost...pentru că erau foarte mulți, erau cordoanele astea eterogene care existau la obiectivele principale, deci, la sediul asta Județean și unde mai era acolo...și ei au... probabil că au acționat, eu nu am văzut... eu, deci, v-am raportat ce am văzut... Ce am văzut? Tancurile, când au...

P.C.: — „În jurul orei 17:00... în jurul orei 16:50... prin Piața Libertății, dinspre Județeană de Partid au trecut spre Operă trei tancuri. Acest aspect i-a determinat pe oamenii adunați acolo să se îndepărteze, așa încât la orele 17:00, piața era degajată complet, când a sosit generalul Gușă.”

Martor (Predonescu Nicolae): — Generalul Gușă și generalul Chițac.

P.C.: — Și cu generalul Chițac...

Martor (Predonescu Nicolae): — În Comandament ...

P.C.: — „Însoțit de colonelul Zeca.”

Martor (Predonescu Nicolae): — Exact .

P.C.: — Cu ce au venit ?

Martor (Predonescu Nicolae): — Vă rog să mă credeți că nu mai... Eu i-am invitat să vină cu un transportor.

P.C.: — „Anterior sosirii acestora, acestuia i-am raportat că sediul Diviziei a fost atacat și ar fi cazul să sosească, să vină cu un TAB.” Păi, aceștia au fost urmași și de alți generali?

Martor (Predonescu Nicolae): — În Comandament?

P.C.: — Da.

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, domnule colonel, n-a venit nimeni, atât, generalul ...atâta am văzut eu, generalul Gușă și generalul Chițac...

P.C.: — Păi, zice că a mai apărut și generalul Stănculescu acolo...

Martor (Predonescu Nicolae): — La Comandament?

P.C.: — Da.

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu nu l-am văzut, domnule colonel...

P.C.: — Păi, ați plecat..? Un moment, după ce a apărut generalul Gușă...

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, după ce a apărut generalul Gușă, m-am dus chiar în biroul...nu l-am văzut pe generalul Stănculescu...poate o fi venit... Nu l-am văzut, eu ...

P.C.: — Păi, dar sunt oameni care l-au văzut ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, da...

P.C.: — *De acolo de la Divizie ....*

Martor (Predonescu Nicolae): — Probabil că a fost. Păi, da... dacă nu l-am văzut eu... eu nu l-am văzut...

P.C.: — *Păi, se poate... să treci așa... să fi putut trece neobservat așa?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Pe generalul Stănculescu, pe generalul Stănculescu nu l-am văzut decât în seara de... înainte să plece la București, cred că era în seara de 20 și... seara de 20 sau de 21... în Comandament l-am văzut cinci minute, s-a dus la spital pentru că avea la picior... Discuții cu dânsul nu am avut ...

P.C.: — *„În seara de 17 decembrie, la sediul Diviziei eu nu l-am văzut pe generalul Stănculescu Victor. Și nici după aceea, până în...” Era dimineață... cât era...?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu, seara... până în seara de...

P.C.: — *Până în seara de 20 sau 21 decembrie ...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Exact. Înainte să plece la București, când șchiopăta... și s-a dus la spital... știu că a cerut o mașină, să meargă la spital

P.C.: — *„Până în seara de 20 sau 21 decembrie, când a solicitat o mașină...”*

Martor (Predonescu Nicolae): — Să fie transportat... să meargă la spital ...

P.C.: — *Pentru a merge la Spitalul Militar, motivând că prezintă o jenă la picior... A apărut generalul Gușe...” Am zis că și cu Chițac acolo ?...nu mai țin minte .*

Martor (Predonescu Nicolae): -Da, da... și generalul Chițac...

P.C.: -*Da.*

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — *E, ce măsuri a luat? Ce i s-a raportat? De cine i s-a raportat? Ce măsuri a ordonat generalul Gușe ?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel ...

P.C.: — *În continuare, ce activități s-au dus? Dacă a existat o legătura între Comandamentul de la Divizie, Județeană de Partid, Inspectoratul M.I?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu vă raportez că nu am... deci... vă dați seama, ...a venit șeful Marelui Stat Major, eu nu puteam să stau acolo... era Comandantul Diviziei care a stat cu dânsul, noi ne-am retras,... și cert este că după ora 18:00...

P.C.: — *Da..*

Martor (Predonescu Nicolae): — Deci, primisem indicativul respectiv, domnul general Gușe ne-a adunat... adică a chemat și șefii de armă, comandantul, pe mine și a făcut următoarele precizări în legătură cu executarea indicativului deci... subunitățile, în manieră în care sunt dispuse, unde sunt dispuse prin ordin, unde participă... așa... unde sunt dispuse, execută... vor executa... nu a... deci subunitățile, deci, se va executa foc, pentru că asta a fost, așa se spune să execuți foc în... indicativul respectiv, se va executa foc numai de avertizare, în cel mai rău caz, foc la picioare ... aceasta în situația că: vor fi atacate obiectivele militare, înțelegând: cazărmi, Comandament, depozit de muniții, depozit de carburant, depozit de materiale, și aceasta numai în mod excepțional ...ne-a spus acolo la toți să fim foarte atenți, să

nu se întâmplă accidente, aceasta înțelegând prin accidente să nu... din greșeală sau din provocare... pentru că deja erau niște precedente la aceste aspecte. Să se tragă și să avem evenimente din acest punct de vedere... raportez, și revin la acest lucru, că aceasta a făcut-o de foarte multe ori, de câte ori ne întâlneam. Și raportez că eu misiuni de la generalul Gușe nu am primit, nu mi-a dat nici o misiune, însă de câte ori ne întâlneam acolo, deci pe colt, sau când mergeam unde era dânsul și ne întreba dacă este vreun accident, dacă s-a întâmplat ceva și dacă sunt militari care au pierdut armamentul sau dacă există armament care a intrat în posesia civililor ...

P.C.: — Bine, am înțeles, dar când a apărut generalul Gușe, dumneavoastră l-ați întâmpinat, nu? Ați prezentat un raport, era min...primul adjunct al ministrului Apărării... Ce i-ați raportat?..

Martor (Predonescu Nicolae): — I-am raportat,... păi da, nu v-am... i-am raportat exact episodul care s-a întâmplat: „Comandamentul a fost atacat, exact cu 10-15 minute înainte să sosiți dumneavoastră, în următoarele împrejurări...” Exact ce v-am ...ce v-am ...

P.C.: — Chiar exact, exact?... Nu cred.

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel, a trecut mult timp de atunci, dar precis am raportat. Am raportat, pentru că nu... a fost ...

P.C.: — Și n-a ordonat dispersarea trupelor în oraș?... Sau nu...

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu știu ce s-a ordonat pentru că, vă raportez, eu n-am stat acolo cu dânsul... oricum, măsuri organizatorice ...

P.C.: — Ei... haideți să ... Domnule colonel, iertați-mă, dar... Este adevărat că dumneavoastră aveți calitatea de martor și nici nu vă interogăm, decât în calitate de martor, dar pentru că lucrurile sunt așa cum sunt de împletite, că se pare că sunt cam împletite ... așa-i?

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel, nu pot să trag nici o concluzie...

P.C.: — Nu trageți! Bine ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Noi avem părți dispartate ale cazului... deci, fiecare în măsura în care....

P.C.: — Noi vrem să știm... dacă și alte unități decât ale Ministerului de Interne au acționat în oraș ...

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel, trebuia aceasta eu nu puteam... În primul rând, vă dați seama, din momentul când a venit șeful mare...

P.C.: — Eu nu vă întreb de lucruri absolut concrete !

Martor (Predonescu Nicolae): — Da.

P.C.: — Deși aș putea să vă întreb și de lucruri absolut concrete, dar asta ar presupune altceva, de aceea eu vreau să știu, la modul general, dacă aceste forțe ale Ministerului Apărării Naționale au fost dispersate sau nu în oraș, și cu ce misiune?

Martor (Predonescu Nicolae): — A, forțe în oraș au fost, domnule colonel, iar misiunile care le-au... Părerea mea... Deși, așa...

P.C.: — Da.

Martor (Predonescu Nicolae): — Au avut misiunea să apere obiectivele acestea care s-au numit: Consiliul Orășenesc, Consiliul Județean, știu eu, deci, acolo Comenduirea de Garnizoană și, știu eu alte obiective, alte misiuni nu cred că...

P.C.: — *La sosirea generalului Gușă, i-am raportat că sediul Diviziei a fost atacat de mulțime. Ei, acumă vă întreb: indicativul de alarmă de luptă cine l-a dat? Generalul Gușă sau altcineva?*

Martor (Predonescu Nicolae): — A fost primit, domnule colonel ...

P.C.: — *Alarmei de luptă parțială...?*

Martor (Predonescu Nicolae): — A alarmei de luptă ? Nu am primit un asemenea indicativ.

P.C.: — *Nu?...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu n-am primit... Ce fel de alarmă? Noi avem decât ce se cunoaște: „alarmă de luptă parțială” și „alarmă de luptă generală”, care e foarte delicată, trebuie neapărat să ieșim la graniță ...

P.C.: — *Și uitați, la 17:30 ce se notează: Generalul Gușă: „Subunitățile de infanterie...unitate de foc, la atac, se trage în aer, la picioare.”*

Martor (Predonescu Nicolae): — Domnule colonel, s-au făcut precizări...

P.C.: — *Subunități de infanterie...unitate de foc?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi, da, este corect...

P.C.: — *...coloana de camioane?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Eu am făcut precizări...

P.C.: — *Și s-a transmis ordinul ăsta la toate unitățile?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Exact. Da. Așa a fost. Este vorba de indicativul „alarmei de luptă parțială”. V-am raportat și împrejurările și cum a fost el transmis. Dânsul a făcut precizări cu privire la executarea lui. Și aceste precizări constau în următorul lucru: nu se trage decât foc de avertizare, indiferent unde sunt subunitățile dizlocate, iar se va trage în cel mai rău caz, foc la picioare, numai în cazul în care sunt atacate obiectivele militare. Prin asta înțelegând: depozite carburanți, depozite de muniție, depozite de materiale, cazărmi și toate celelalte obiective ale noastre. Asta a fost o precizare. Ordinul fusese primit. Ordinul l-a dat ministrul.

P.C.: — *„Cum între timp se comunicase de la Marele Stat Major indicativul de luptă parțială și la Divizia 18 Mecanizată, generalul Gușă a ordonat că unitățile militare, inclusiv cele dispersate în oraș pentru paza Comitetului Județean de Partid, Municipiului de Partid, să folosească armele de foc, numai în caz de atac asupra lor sau al obiectivelor ce le aveau în paza ori a obiectivelor militare și numai după ce vor trage focuri de avertisment, urmând pe cât posibil să execute apoi, în cazuri excepționale, foc de armă la picioare.”*

Martor (Predonescu Nicolae): — Numai la obiectivele militare.

P.C.: — *A ținut să precizeze...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Și ne-a făcut trimitere, repet, la Decretul 367, care se referă la uzul de armă, din RG-2.

P.C.: — *„A ținut să precizeze că urmează a se trage la picioare, numai în*

situația în care sunt atacate obiectivele militare.” Au fost atacate obiective militare? Știți?

Martor (Predonescu Nicolae): — În afară de Comandamentul Diviziei?

P.C.: — *Da.*

Martor (Predonescu Nicolae): — Mi s-a mai raportat, domnule colonel, dar ce se întâmpla? Și-acuma, în timp de pace, de exemplu, noi avem obiective speciale. Nu știu dacă e cazul să... Și raportează comandantul de gardă care este puțin mai fricos, că a fost atacat postul nu știu care și a tras un foc de armă în sus... deci... De data aceasta mi s-a raportat, la cazarmă de la Giroc, la Regimentul de Tancuri, în data de 18 seara, dacă-mi aduc bine aminte... nu mai știu exact... Oricum, mi-a raportat colonelul Blidaru că s-a folosit armamentul la atacul santinelor... De asemeni, îmi aduc aminte...

P.C.: — *Împotriva cui?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi împotriva... numai a santinelor... Pentru că orice cazarmă... perimetrul cazarmei e păzit...

P.C.: — *Și santinelele au tras...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Păi santinelele trag. Trag în sus, foc de avertizare, iar dacă nu...

P.C.: — *Păi asta vreau să știu. Au tras numai foc de avertizare sau au tras și la...*

Martor (Predonescu Nicolae): — Au tras foc de avertizare... Nu mi s-a... oricum, nu am avut nici o situație de vreun rănit sau vreun mort la obiective militare. Cel puțin...

P.C.: — *În afară de situația aceasta, ați mai avut astfel de raportări?*

Martor (Predonescu Nicolae): — Nu. Mie nu mi-au raportat... Poate la colonelul...

P.C.: — *Da. „Din câte cunosc, doar în seara de 18 decembrie 1989...”*

Martor (Predonescu Nicolae): — Și la depozitul Dumbrăvița.

P.C.: — *„Comandantul Regimentului de Tancuri din Calea Girocului, colonelul Blidaru...”*

Martor (Predonescu Nicolae): — Și de asemenea, colonelul Rogin mi-a raportat de la depozitul Dumbrăvița...

P.C.: — *„...colonel Blidaru...”**

Prezentarea și transcrierea textului de **Miodrag Milin**

---

* caseta 255, sfârșit